

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8CoP/250/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7520203276
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Greguš
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7520203276.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Greguša a členiek senátu JUDr. Agnesy Hricovej a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárčikovej vo veci starostlivosti súdu o maloletú F. X. X.-L. nar. XX.X.XXXX zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice dieťaťa rodičov: B. X. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v P. nad W. na A. mieru č. XX zastúpenej JUDr. Kristínou Malou Piovarčiovou advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie v Košiciach na Štúrovej ulici č. 20 a I. F. L. nar. X.X.XXXX bývajúceho vo Q. W. na Y. T. XX, D., D QA zastúpeného JUDr. Danielou Ježovou LL. M. PhD. advokátkou so sídlom advokátskej kancelárie v Bratislave na Javorinskej ulici č. 13 v konaní o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletemu dieťaťu o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie z 16.5.2022 č.k. 18P/128/2020-404 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie z 16.6.2022 č.k. 18P/128/2020-418 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v spojení s dopĺňacím rozsudkom v napadnutých výrokoch III., IV., V., VI. a VII.

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

I. Maloletá F. X. X. - L., nar. XX.X.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti matky.

II. Obaja rodičia budú maloletú zastupovať a spravovať jej majetok.

III. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej F. X. X. - L., nar. XX.X.XXXX sumou 220 € mesačne počnúc od 2.6.2020 do 31.8.2020 a sumou 280 € mesačne od 1.9.2020 do budúca vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

IV. Dĺžné výživné na maloletú F. X. X. - L., nar. XX.X.XXXX za obdobie od 2.6.2020 do 31.5.2022 spolu v sume 738,54 € je otec povinný uhradiť k rukám matky do 30 dní od doručenia rozsudku.

V. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou F. X. X. - L., nar. XX.X.XXXX:

- každý šiesty víkend v kalendárnom roku od piatka od 14,00 hod. do nedele do 18,00 hod.
- počas jarných prázdnin každý páry rok v čase od piatka od 16,00 hod. pred jarnými prázdninami do nedele nasledujúceho týždňa do 18.00 hod.
- počas veľkonočných sviatkov každý nepáry rok v čase od zeleného štvrtka od 9.00 hod. do nasledujúceho štvrtka do 18,00 hod.
- od 1.5. od 9,00 do 8.5. do 18,00 hod. každý rok
- počas letných prázdnin každý páry rok od 1.7. od 9,00 hod. do 15.7. do 18,00 hod. od 1.8. od 9,00 hod. do 15.8. do 18,00 hod. a každý nepáry rok od 15.7. od 9,00 hod. do 31.7. do 18,00 hod. od 15.8.

od 9,00 hod. do 31.8. do 18,00 hod., pričom určuje adaptačné obdobie počas letných prázdnin v roku 2022 tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou od 01.07. od 09,00 hod. do 10.07. do 18,00 hod. a od 10.08. od 9,00 hod. do 20.08. do 18,00 hod.

- od 30.10 od 9,00 do 3.11. do 18,00 každý rok

- počas vianočných sviatkov každý nepárny rok v čase od 21.12. od 9.00 hod. do 7.1. do 18.00 hod.

Matka je povinná maloleté dieťa riadne pripraviť a odovzdať otcovi a prevziať od otca v určenom čase v mieste bydliska matky.

VI. Matka je povinná informovať otca o jej vývoji, zdravotnom stave, návšteve lekára a podávať mu všetky informácie týkajúce sa maloletej prostredníctvom e-mailu každý pondelok v anglickom jazyku.

VII. Matka jej povinná umožniť diaľkový kontakt maloletej s otcom prostredníctvom počítačových aplikácií na prenos obrazu a zvuku každý utorok, štvrtok, sobotu a nedeľu od 19,00 hod do 19,30 hod.

VIII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

2. Dopĺňacím rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol tak, že štátu náhradu trov konania nepriznal.

3. Proti tomuto rozsudku proti výrokom III., IV., V., VI. a VII. podala v zákonnej lehote odvolanie matka z dôvodov podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/, d/, e/, f/ a h/ CSP a navrhla, aby odvolací súd napadnuté výroky zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne aby zmenil výrok III. tak, že otca zaviazhe prispievať na výživu maloletého dieťaťa 300 Eur mesačne od 2.6.2020 do 31.8.2020 a 350 Eur mesačne od 1.9.2020 do budúca. Napadnutý výrok V. navrhla zmeniť tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým dieťaťom počas bežného roka každý šiesty víkend v kalendárnom roku od piatka od 16,00 hod. do nedele do 18,00 hod. v osobitnom režime počas prázdnin a sviatkov, počas letných prázdnin každý kalendárny rok od 01.07. od 09,00 hod. do 07.07. do 18,00 hod., od 15.07. od 09,00 hod. do 21.07. do 18,00 hod., od 29.07. od 09,00 hod. do 04.08. do 18,00 hod., od 12.08. od 09,00 hod. do 18.08. do 18,00 hod. a od 26.08. od 09,00 hod. do 28.08. do 18,00 hod, počas vianočných prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od 23.12. od 09,00 hod. do 29.12. do 18,00 hod., počas vianočných prázdnin v párnom kalendárnom roku od 30.12. od 09,00 hod. do 05.01. do 18,00 hod., počas jarných prázdnin v párnom kalendárnom roku od pondelka jarných prázdnin od 09,00 hod. do nedele do 18:00 hod., počas veľkonočných prázdnin v nepárnom kalendárnom roku od Zeleného štvrtka od 09,00 hod. do Veľkonočného pondelka do 18,00 hod., a to na území Slovenskej republiky, s miestom prevzatia a odovzdania dieťaťa v bydlisku matky. Otec je oprávnený stýkať sa s maloletým dieťaťom prostredníctvom technického zariadenia na prenos obrazu a zvuku každý kalendárny týždeň v utorok a štvrtok od 18:30 hod. do 19:00 hod. a v každú sobotu párneho kalendárneho týždňa od 18:30 hod. do 19:00 hod. Uviedla, že napadnuté výroky rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v žiadnom ohľade nevyhodnocovalo najlepší záujem dieťaťa ako prioritné kritérium vo všetkých veciach týkajúcich sa maloletých detí. Tvrdenia otca považoval za preukázané, kým jej tvrdeniam nevenoval žiadnu pozornosť. Pre rozhodnutie je vlastné aj to, že najlepší záujem dieťaťa a jeho participácia na konaní a rozhodnutí ustupuje požiadavkám otca na realizáciu jeho rodičovských práv, a to aj na úkor jej rodičovských práv. Z rozhodnutia a strohého odôvodnenia vyplýva, že dieťa vo veku 5 rokov so špecifickými potrebami sa má podriaďovať dospelému zdravému mužovi a nie naopak, otec svojmu malému dieťaťu a jeho potrebám. Zo všetkých lekárskeho správ dieťaťa, ako aj zo samotného výsluchu neurologičky vyplynulo, že dieťa má oneskorený celkový vývin, vrátane vývinu reči. Peyton bol diagnostikovaný detský autizmus, nenadväzovala očný kontakt, bola na ňu silne fixovaná, spolupráca s ňou bola ťažká a bola úzkostná. Vyžadovala ustálený režim dňa, citlivý prístup a intenzívnu spoluprácu s psychológom, logopédom a špeciálnym psychológom. Pri uvedenej intenzívnej práci s dieťaťom možno očakávať progres, všetky okolnosti narúšajúce stabilitu dieťaťa majú logicky za následok regres vo vývine, čo vyplývalo aj z predložených správ. Za obdobie posledných dvoch rokov sa dcére intenzívne venuje, absolvuje s ňou všetky terapie, dodržiava odporúčania odborníkov, dôsledkom čoho dieťa napreduje. Súčasný stav maloletej je výsledkom jej práce s odborníkmi a s ňou, ale tomu súd nevenoval žiadnu pozornosť. Len konštatoval, že dieťa je v stave zvládnuť styk s otcom v cudzej krajine v rozsahu 15 dní v júli, 15 dní v auguste, 18 dní cez Vianoce. Bez povšimnutia ostala konštatácia každého odborníka, že v prípade destabilizácie dieťaťa hrozí regres vo vývine. To, že dieťa aktuálne podľa súdu styk s otcom zvláda, neznamená, že jeho realizácia neprímerane nezasiahne do jeho režimu, čím sa dostane do regresu a doterajšia práca s ním vyjde nazmar. Na upozornenie, prečo Peyton napreduje

a čo môže spôsobiť regres, teda návrat na pôvodnú úroveň, súd prvej inštancie odpoveď nedal a ani sa tým nezaoberal. V zásade robí rozhodnutie súdu z dieťaťa pokusného králik, namiesto toho, aby dospelí, v tomto prípade najmä otec, vyčkali rok - dva a dopriali Peyton za pomoci úspešne začatých terapií napredovanie, ktoré otvorí dvere k jej pobytu u neho v Británii, a to aj na dlhšie obdobie. Otec dieťaťa však vyčkávať nechce, veď má svoje práva. Otcovi v styku s F. nebránila. Napriek ich rozchodu a narušeným vzťahom mu opakovane umožnila kontakt s dcérou v domácnosti jej rodičov. Neustále F. na styk s otcom pripravuje, dobrovoľne mu umožňuje časté video hovory, podáva mu o dcére informácie. Jedine, na čom má záujem, aby otec dočasne rešpektoval obmedzenie kontaktu s dcérou na kratšie obdobie, maximálne 7 dní a bez výrazných stresov, ktorými sú časté lety do Británie a naspäť, preto s miestom realizácie na území Slovenska. Chápala, že to otca obmedzuje, ale je to v zaujme dcéry. V konečnom dôsledku širšie časové úseky sú u rovnako starých detí a najmä zdravých detí v rozhodovacej činnosti súdov ojedinelé. Bola si vedomá toho, že do budúca sa styk bude rozširovať. Ale nemožno vylúčiť aj vysoko pravdepodobný scenár, že určený styk nebude F. znášať dobre, preto do budúca bude nutná jeho zmena. Inak povedané, otec si svojim trvaním na styku s početnými letmi a v dlhom trvaní do budúca ohrozuje úspešnú realizáciu styku s dcérou a v konečnom dôsledku ohrozuje jej zdravý vývoj a úspešnosť terapií, ktoré podstupuje. V ďalšom súd absolútne nevenoval pozornosť určovaniu a posudzovaniu záujmu maloletého dieťaťa v zmysle zohľadnenia kritérií podľa čl. 5 Zákona o rodine. Súd prvej inštancie dal do popredia právo otca na kontakt s dieťaťom, právo na starostlivosť oboch rodičov, právo dieťaťa poznať svoj pôvod a krajinu svojho otca. Ale bazálne práva dieťaťa na rešpektovanie jeho integrity vrátane zdravého vývinu im nepochybne predchádzajú. Vo vzťahu k napadnutému výroku o výživnom uviedla, že určené výživné nezodpovedá schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca, ako ani odôvodneným potrebám maloletej. Paradoxne, súd prvej inštancie určil ešte nižšie výživné ako otec reálne platil a súhlasil s jeho platením do budúca. Odôvodnenie rozhodnutia nepovažovala za súladné so zákonnými požiadavkami kladenými na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Súd nevenoval žiadnu pozornosť vysokej životnej úrovni otca a práva F. sa na nej podieľať vo forme výživného. V ďalšom nedal odpoveď na to, prečo povolil otcovi splatiť dlžné výživné v predĺženej lehote 30 dní. K určenému styku uviedla, že bežný styk začínajúci v piatok o 14,00 hod. koluduje s denným režimom dieťaťa navštevujúceho materskú školu, kde majú deti obedný odpočinok, následne vstávajú, majú hygienu a olovrant. Zároveň aj jej pracovnej dobe, či možnostiam jej rodinných príslušníkov dieťa otcovi k styku odovzdať. Odovzdanie vie zabezpečiť po vyzdvihnutí dieťaťa v škôlke a presune domov najskôr o 16,00 hod. Rovnako určil súd prvej inštancie začiatok styku pred jarnými prázdninami, t.j. od 16,00 hod., nie od 14,00 hod.. K osobitnej úprave styku uviedla, že jej nie je jasné z akého dôvodu súd upravil styk otca každý rok od 30.10. do 03.11. a od 01.05. do 08.05. V uvedenom čase sú bežné karnevaly a Helloweenske zábavy v škôlkach a školách, ktoré maloletá nebude môcť so svojimi spolužiakmi nikdy prežiť. Rovnako to bude aj s voľnými dňami 01.05. a 08.05., ktoré s dcérou nebude môcť nikdy stráviť. Ďalšia úprava rozporná s najlepším záujmom dieťaťa je úprava Vianoc, a to obrok od 21.12. do 07.01. V prvom rade dieťaťu úplne znemožňuje stráviť s matkou Vianočné sviatky, lebo urobiť si Štedrý večer 19.12. je nezmysel. Je potrebné prihliadať na to, že ide o 5 ročné dievča, nie teenagera, ktorému sa to dá rozumne vysvetliť. Zároveň ide o styk v rozsahu 18 dní, čo presahuje samotný rozsah zimných prázdnin, ako aj samotnú konštatáciu súdu, že 14 dní je s ohľadom na vek dieťaťa optimálny. Celkovo k styku otca s maloletou skonštatovala, že počet letov, ktoré súd svojou úpravou pre maloletú naplánoval, by bolo náročných aj pre dospelého človeka, nie pre malé dieťa. Cieľom styku má byť vzťah rodiča s dieťaťom, podporovať a rozvíjať ho, a nie dieťa traumatizovať, neprimerane zaťažovať a znechucovať ho, čo v konečnom dôsledku povedie ku odmietaniu styku, a tým rodiča. Inak povedané určená úprava styku je pre F. absolútne nevhodná, v rozpore s jej záujmom, a pre budovanie vzťahu s otcom kontraproduktívna. Úpravu nepriameho styku v rozsahu 4 dni v týždni považovala za šikanóznú a zasahujúcu do aktivít, či priprav do postele, večere, hygieny, rituálov pri uspávaní. Uvedené opäť vnímala ako nerovnováhu medzi rodičovskými právami a v rozpore so záujmom dieťaťa. Súd prvej inštancie riešil len rivalitu rodičov, z jej pohľadu v prospech otca, a to len z jediného dôvodu, že je cudzincom. Zabúdala nielen na osobitné potreby dieťaťa, ale najmä na bežné aktivity dieťaťa a jeho radosti, ktoré sa musia štyrikrát do týždňa podriaďovať otcovi. Tak ako každý rodič má právo stráviť sám ucelený víkend s dieťaťom, preto sa osobný styk štandardne upravuje obtýždeň, rovnako analogicky by sa malo pristupovať aj k nepriamemu styku. K uloženej informačnej povinnosti uviedla, že túto si plní dobrovoľne a opak súd nemal relevantným spôsobom preukázaný. Opäť uveril tvrdeniam otca, že ho neinformuje. Pritom otec má všetky lekárske správy k dispozícii. Uviedla, že nie z každého vyšetrenia - terapie si ich necháva vyhotovovať, lebo sa za to pripláca. Vždy keď bol na Slovensku, mu umožnila, aby ju s dcérou na vyšetrenie - terapiu doprevádzal. Záverom uviedla, že súd nevykonal navrhované dôkazy výsluchom špecialistov. Rovnako nevykonal ani navrhované znalecké skúmanie psychologom, ktoré navrhla zväziť.

Boli by okrem iného verifikované vývinové potreby dieťaťa a benefity či úskalia cestovania a pobytu s otcom z psychologického hľadiska s ohľadom na doterajšiu liečbu dieťaťa. V konečnom dôsledku by súd mal vykonať dôkazy aj bez návrhov účastníkov konania, a to za účelom zistenia skutočného stavu, ktorý rozhodne vo vzťahu k maloletej súd nemal ustálený, a to najmä s ohľadom na to, že je nepochybné, že F. má aktuálne osobitné potreby dané oneskoreným vývinom v porovnaní s deťmi vyvíjajúcimi sa riadne.

4. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch ako vecne správny. Vo vzťahu k určeniu vyživovacej povinnosti uviedol, že súd vychádzal z jeho preukázaných príjmov a výdavkov, ako aj potrieb maloletej. Taktiež hradí aj extra výdavky maloletej, ako aj cestovné náklady v minulosti tak maloletej, ako aj matky a do budúcnosti bude uhrádzať popri výživnom náklady súvisiace s cestami na Slovensko za účelom realizácie kontaktu s maloletou, ako aj cestovné náklady maloletej a všetky náklady v súvislosti s pobytom maloletej u neho. Stanovená výška výživného je z týchto dôvodov v súčasnosti primeraná, vzhľadom na odôvodnené potreby maloletej, ktoré sa budú do budúcnosti iba zvyšovať, ako aj vzhľadom na jeho možnosti, schopnosti a majetkové pomery, ktoré má síce stabilné, ale aj vysoké výdavky na bývanie, pričom spláca úver a pôžičku, ktoré v minulosti čerpal na kúpu domu pre matku a maloletú, rekonštrukciu domu, resp. kuchyne a pod. Poukázal na to, že matka v odvolaní uvádzala, že suma výživného by mala predstavovať 20 % - 30 % čistého príjmu povinného rodiča na všetky ním vyživované osoby, pričom taká je zaužívaná súdna prax na všetkých odvolacích súdoch v SR. Uvedené namietal a konštatoval, že zaužívaná súdna prax je taká, že uvedené neplatí absolútne a môže slúžiť iba ako určitá nápona pre určenie výšky výživného, ale určenie výživného závisí od posúdenia osobitostí každého prípadu. Okrem iného je rozhodujúce, že existujú značné cestovné náklady, ktoré hradí len jeden rodič, pre účely realizácie základného práva a to práva na rodinný život formou kontaktov s maloletou. Cestovné náklady sa pritom počítajú do výdavkov vynaložených na maloleté dieťa a preto je potrebné aj tieto započítať do daného percentuálneho rozsahu. Uvedené výdavky vynakladá len pre účely ciest za maloletou. Pripomenul, že maloletá mala obvyklý pobyt na území Veľkej Británie a dal súhlas matke s presťahovaním za podmienky realizácii kontaktov vo Veľkej Británii bez problémov. Uvedené však matka nedodržala. Podľa dohody mala aj znášať výdavky na cestovanie a to v rovnakom pomere, kde bolo dohodnuté, že jednu cestu znáša matka a druhú on, čo matka tiež nedodržala a vo svojom odvolaní neuvádzala. Matka v samotnom odvolaní žiada vyššie výživné, ako žiadala v konaní vo veci samej. Podľa výroku súdu prvej inštancie v časti výživného možno konštatovať, že vyhovel návrhu matky na 90%. S rozsahom styku sa v konečnom dôsledku stotožnil, aj napriek tomu, že mu súd nevyhovel. Aj napriek tomu, že maloletá by zvládla absolvovať s ním aj dlhší časový úsek, súd postupoval v záujme maloletej a našiel určitý spravodlivý stred a riešenie v jej záujme. V záujme maloletej postupoval aj v otázke určenia adaptačného obdobia počas letných prázdnin 2022, kedy sú časové úseky kontaktov počas letných prázdnin skrátené na 10 - dňové obdobia v júli a v auguste, s čím len ťažko súhlasil, ale proti uvedenému sa neodvolal práve z dôvodu, aby kontakt s maloletou bol počas leta 2022 realizovaný. Poukázal na to, že matka mu bráni v realizácii styku maloletej počas prázdnin 2022, na základe čoho podal aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorého podkladom bola aj komunikácia, na základe ktorej mu matka nemienila umožniť realizáciu kontaktov počas letných prázdnin 2022 mimo územia SR. Matka kontakty podmieňuje len pobytom maloletej na území SR a neumožnila mu vycestovať. Na pobyt na území SR nemal finančné prostriedky, čo deklaroval aj pre súdom, keďže kontakt v lete 2021 realizoval podľa vydaného neodkladného opatrenia len na území SR a tento bol veľmi finančne náročný. Na základe uvedeného mal za to, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o styku s maloletou zohľadnil záujem maloletej podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, keď neurčil styk v takom rozsahu, ako ho požadoval. K určeným stykom v mesiaci máj a október uviedol, že súhlasí s takto určeným stykom s poukazom na to, že ide o jesenné prázdniny a maloletú nemá v osobnej starostlivosti počas bežného roka. Z uvedeného dôvodu mu prináleží stráviť s maloletou čas aspoň počas prázdnin, čo v najširšej možnej miere. Matka môže s maloletou navštíviť zosnulých príbuzných na cintoríne pred alebo po realizácii kontaktu s ním v tomto období, pričom nemožno pochybovať, že realizácia kontaktu maloletej so živým príbuzným má prednosť. Čo sa týka karnevalov a večierkov v škôlke a v škole, mal za to, že tento zábavný program neprebíha v školách a škôlkach počas prázdnin, ale väčšinou ho školy a škôlky organizujú pred prázdninami, čo nezasahuje do stanoveného styku maloletej s ním. Paradoxne však vyznieva tento argument, keďže Halloween je sviatok pochádzajúci práve z USA a Veľkej Británie, čiže tento sviatok bude vedieť maloletá prežiť plne s ním. Zároveň uviedol, že bol ukrátený o veľa času s maloletou a tento mu už nikto nevráti. Matka kontakty odmietala, pričom o ne žiadala, a preto bolo potrebné aj nariadenie neodkladného opatrenia. Vo vzťahu k namietanej úprave styku s maloletou počas Vianoc uviedol, že takto stanovený styk je spravodlivý voči obojmu rodičom, kedy sa budú striedať,

čo sa týka trávenia vianočných sviatkov a vianočných novoročných prázdnin. Rovnako by uvedené mohol namietať v roku, kedy s maloletou na Vianoce nebude môcť fyzicky byť. Dlhší časový úsek a to prázdniny v celosti je odôvodnené práve vzdialenosťou a paradoxne toto rozdelenie zníži počet letov maloletej do Veľkej Británie, kedy bude lietať len každý druhý rok na Vianoce a toto práve namieta matka. Ak by súd pristúpil k rozdeleniu vianočných prázdnin na polovicu maloletá bude lietať každý rok na vianočné prázdniny do Veľkej Británie a zároveň sa aj zvýšia náklady na letenky. Čo sa týka zdravotného stavu maloletej, mal za to, že súd sa dôsledne zaoberal zdravotným stavom maloletej, pričom v tomto smere vypočul aj P. U. B., detskú neurologičku, ktorá maloletú vo svojej ambulancii vyšetřovala. Na poslednom pojednávaní MUDr. B. detský autizmus u maloletej už nedefinovala. V konaní teda nebolo preukázané, že zdravotný stav maloletej by mohol byť dôvodom na obmedzenie jej styku s ním a na obmedzenie jeho určovať počas styku miesto a spôsob trávenia spoločného času s maloletou. Mal za to, že prípadné ďalšie dokazovanie formou znaleckého dokazovania by celé konanie predĺžilo a maloletú zaťažilo. Predložené lekárske správy poukazujúce na progres maloletej, boli dostačujúcim podkladom na to, aby súd vyhodnotil celú situáciu s ohľadom na zdravotný stav maloletej a správne v jej záujme styk s ním upravil. Koniec koncov matka v konaní vyjadrila iba jedinú obavu z realizácie kontaktov maloletej s ním mimo územia SR, a to, že nebude u maloletej dodržiavať zdravú životosprávu, čo sú však neopodstatnené obavy. Okrem iného sama matka s realizáciou kontaktov maloletej súhlasila a to v dohode rodičov - Mediation record zo dňa 24.08.2019, ktorá bola v konaní predkladaná a uzavretá medzi rodičmi vo Veľkej Británii a predstavuje podmienky za ktorých sa rodičia dohodli, že maloletá s matkou sa natrvalo vysťahujú na územie SR, prirodzene bolo nutné zabezpečiť plnohodnotný kontakt s ním aj po takomto presťahovaní. Matka súhlasila a rodičia sa dohodli, že sa budú striedať v cestách do Veľkej Británie a matka bude tiež nosiť maloletú za účelom realizácie kontaktov. Taktiež sa dohodli na cestovaní maloletej do Veľkej Británie. Vianočné sviatky si dohodli tiež na rozdelení pre každého z rodičov a rovnako aj trávenie jesenných prázdnin. Nejednalo sa o žiadne nadradovanie jeho záujmov nad záujmy maloletej, ako sa snaží tvrdiť matka. Poukázal na rozhodnutie odvolacieho súdu 8CoP/183/2015 a 8CoP/237/2012. Z finančnej stránky by nebolo v jeho objektívnych možnostiach a schopnostiach realizovať styk s maloletou na území Slovenska na pravidelnej báze, čo by viedlo k narušeniu a prípadnému oslabeniu jeho vzťahu a jeho rodiny s maloletou. V neposlednom rade ani matka nie je obmedzovaná na územie SR pri výbere jej dovolení a času tráveného s maloletou. Podľa predstáv matky by teda nemohol ísť ani do Maďarska na kúpalisko, do Poľska, Rakúska.

5. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny.

6. Otec v podaní zo dňa 23.9.2022 oznámil, že strávil s maloletou 15 dní vo Veľkej Británii a zároveň predložil aj fotografie. Poukázal na to, že maloletá počas spolu stráveného času kontakt s ním vnímala veľmi pozitívne, cestovanie zvládla veľmi dobre a nemala strach z lietania. Zároveň navštívili jeho rodinu, ktorú maloletá nevidela dva roky. Celý čas bol strávený spoločne, vedeli sa dohovoriť a dorozumeli sa. Od maloletej sa naučil aj niekoľko nových slov v slovenčine a naopak, maloletá od neho niekoľko slov a fráz v angličtine. Uviedol, že aj komunikácia s matkou ohľadom odovzdania maloletej prebehla v celku bezproblémovo. Posilnil sa aj vzťah k nemu, nakoľko v posledných telefonátoch v septembri, ktoré mali spolu vo večerných hodinách, sa maloletá s ním aj viac rozprávala, smiala, vtipkovali, čo pred uvedeným stretnutím nebolo.

7. Matka v odvolacej replike uviedla, že žiadnym spôsobom nespochybnila význam a miesto otca v živote dcéry. Jediné, čo chcela je, aby otec uprednostnil Peyton pred sebou a prihliadol na jej skutočné potreby a prispôobil sa im. Rozporná bola argumentácia otca, kde sa na jednej strane vo vzťahu k výroku o výživnom dovoláva toho, že vec nemožno paušalizovať použitím percentuálneho rozmedzia v zmysle ustálenej rozhodovacej praxe vyšších súdov a na druhej strane k výroku o styku, absolútne neprihliada na osobitosť ich rodinnej situácie a paušalizuje styk v zmysle presnej rovnosti medzi rodičmi a rovnomerným rozdelením času dieťaťa medzi oboch rodičov. Poukázala na to, že o dcéru sa stará najlepšie ako vie a naďalej zabezpečuje terapie smerujúce k jej zdravému vývinu, o čom predložila lekárske správy. Pobytom F. u otca počas letných prázdnin uviedla, že otcovi poslala podrobné inštrukcie vo vzťahu k stravovaniu, jej návykom, hoby a podobne. Zbalila jej oblečenie na každé počasie v rozsahu, v akom požadoval, lebo ju upozornil, že nemá baliť veľa. Na jednej strane zosmiešňoval jej inštrukcie, na strane druhej, ak situačne niečo nevedel a nebolo to v inštrukciách, tak jej to vyčítal. Ich komunikácia nie je ideálna, čo ju mrzí. Z jej pohľadu akokoľvek sa snaží, otec vždy nájde v nej chybu a svoj postoj nekriticky obhajuje. F. zvládla pobyt u otca celkom dobre, za čo je veľmi rada. Zvládla by ho však lepšie,

keby otec viac sledoval jej potreby. Otec jej neumožnil kontakt s maloletou s odôvodnením, že bude s dcérou presne v takom telefonickom kontakte, ako môže byť on s dcérou v zmysle rozsudku. Nikdy neprihliadol na to, čo je pre dieťa dobré a potrebné. Volali jej teda každý druhý deň, ojedinele to umožnil častejšie, keď si to maloletá vynútila. S ohľadom na uvedené považovala za potrebné, aby odvolací súd upravil nepriamy styk matky s dieťaťom počas realizácie styku otca s dieťaťom, a to každý deň v poobedňajších hodinách, aby to nenarušovalo rituály otca s dieťaťom pri uspávaní, ktoré rešpektuje. V ďalšom poukázala na to, že maloletá bola po návrate z Británie dlhší čas veľmi nesústredená a roztržitá, vo vysokej miere sa dožadovala jej prítomnosti, uisťovala sa, že je pri nej. Na základe uvedeného bola toho názoru, že rozsah styku v trvaní 15 dní je hraničný a akýkoľvek styk v širšom jednorazovom rozsahu je v rozpore so záujmom dieťaťa a doslova je na jej ujmu. Ideálne sa javí byť styk v rozsahu 10 - 12 dní, z ktorého vie F. vo svojom veku vyslovene benefitovať. Otec sa dožaduje styku na Slovensku každý šiesty týždeň v roku, preto považovala za potrebné tento styk neupravovať. Nikdy jej vopred neoznámí, napriek tomu ju má k styku pripraviť. Taktiež trvala na tom, že úprava styku počas Vianoc je dlhá a rovnako nekorešponduje s rovnoprávnosťou a rovnosťou rodičov styk v čase od 1.5. do 8.5. a od 30.10. do 3.11. Uviedla, že otec jej výživné posielal vypočítané na eurocenty podľa kurzu k libe, ktorého fotografiu jej každý mesiac pošle. Otec platí výživné v librách na jej zahraničný účet, teda prepočítava sumu výživného určeného v eurách na libry. Nad rámec výživného iným neprispieva. Počas letného pobytu maloletej u neho jej nebol ochotný kúpiť ani sandálky, či pyžamko s odôvodnením, že nemá peniaze. Pritom jej vyslovene dal inštrukcie, aby F. nebalila veľa vecí. Dieťa malo narodeniny počas pobytu v Británii, ale nemohlo si domov vziať žiadne darčeky. Bolo nepochybné, že jej životná úroveň a životná úroveň otca sú diametrálne odlišné. Otec vlastní nehnuteľnosť, či vozidlo, čo si ona nemôže dovoliť. Na maloletá má len také výdavky, ktoré jej zo svojho príjmu a výživného vie zabezpečiť. Pritom s ohľadom na pomery na strane otca by bolo možné maloletej zabezpečiť okrem bazálnych potrieb aj ďalšie nadstavbové, či vo vzťahu ku kvalitnejšej strave, lepšej zdravotnej starostlivosti, či rozmanitej voľnočasovej aktivite. Bola toho názoru, že dostatočným spôsobom preukázala súdu, že výživné, či svoje prostriedky vynakladá v prvom rade na zabezpečenie potrieb dieťaťa. V prílohe pripojila správu od neurologičky MUDr. U. B. z X.X.XXXX, správu z kontrolného psychologického vyšetrenia u PhDr. P. C. PhD. z 27.7.2022 a záznam z liečebno-pedagogických stretnutí s Mgr. P. M. zo 4.10.2022.

8. Otec podaním z 2.3.2023 oznámil odvolaciemu súdu vývoj udalostí a priebeh kontaktov medzi ním a maloletou. Kontakty sú veľmi obmedzené, nakoľko matka neumožňuje vycestovanie maloletej do Veľkej Británie, kontakty obmedzuje aj ďalšími svojimi pravidlami. Na území SR bol od piatka 24.2.2023 do nedele 26.2.2023 a maloletú si mal vyzdvihnúť v piatok okolo večera a mať ju až do nedele večera. Pôvodne plánoval ísť do Popradu a vziať maloletú na kúpalisko, ale maloletá sa necítila dobre, tak tieto plány zrušil a zmenil ich tak, že ostali v blízkosti bydliska, kde chodili na prechádzky, čas trávil aj na hoteli, maľovaním, hrami a čítaním. Dva dni pred príchodom dostal email od matky, že nemôže mať maloletú cez noc, tým pádom ju musí nosiť na večer každý deň domov. Uvedené odôvodňovala chorobou maloletej, pričom maloletá už nejavila známky choroby, z ktorej sa liečila týždeň predtým a v pondelok mala nastúpiť do materskej školy. Matku žiadal, keďže precestoval takú vzdialenosť, aby maloletá mohla s ním stráviť celý nerušený čas aj s prespatím, najmä ak je už zdravá. Bolo potrebné uviesť, že maloletá už v čase prevzatia nebola chorá, doliečovala sa, keďže v pondelok nastúpila do materskej školy. Toto bolo pre neho nepochopiteľné, pričom maloletá bola s ním len cez deň, ale na noc ju musel priniesť matke. Uvedené sa javí ako svojvôľa matky najmä potom, ako videl, že maloletá je už zdravá. Aktuálne matka bráni vycestovaniu maloletej do Veľkej Británie a bráni aj obnove jej britského cestovného pasu, ktorého platnosť už expirovala. Počas styku maloletú vyzdvihol o 9,30 hod., tým pádom prišiel každý deň o ďalšie hodiny kontaktu s maloletou. Pri takejto vzdialenosti a obmedzených kontaktoch počíta každú minútu, ktorú môže stráviť so svojou dcérou. Nemá však ako sa dozvedieť o jej záľubách, keďže s ňou nemôže tráviť dostatok času. Matka na jednej strane tvrdí, že chce aby s maloletou trávil viac času, ale neumožňuje mu dostatočný čas na kontakt s maloletou. Počas strávených dní mu bolo umožnené s maloletou byť len asi 23 hodín z možných 55 hodín, ktoré strávil na SR. Za celý pobyt spolu s letenkami, požičaním auta, voľnom v práci, hotelom a jedlom minul približne 750 libier, čo je okolo 845 Eur a napriek tomu sa od neho očakáva, že bude platiť zvýšené výživné. Jeho aktuálny dlh na pôžičkách je 33.000 libier, čo predstavuje 37.265 Eur. Musel dať odpojiť televíziu a platí doplatky za plyn a elektrinu, pretože si nemôže dovoliť platiť vopred. Zvažoval aj predaj auta, aby nejakým spôsobom znížil svoje výdavky. Aj napriek tomuto mu matka stále bráni a obmedzuje styk s maloletou. Mal za to, že matka sa neustále snaží brániť v styku, pričom má na trávenie času s maloletou rovnakou právo ako matka, snaží si s ňou budovať vzťah, spoločný vzťah si veľmi užívajú a preto je pre neho nepochopiteľné, prečo matka robí

všetko preto, aby tento vzťah obmedzila. Maloletá je u neho na prvom mieste, chce s ňou tráviť čas a styku sa dožaduje aj maloletá.

9. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

10. Výroky rozsudku súdu prvej inštancie I., II., a VIII. a výrok dopĺňacieho rozsudku neboli odvolaním napadnuté, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom odvolacieho konania (§ 367 ods. 2 CSP).

11. Podľa ustanovenia § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch s konaním, ktoré mu predchádzalo, v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 ods. 1 CSP vyhodnotil dôkazy, pričom prihliadol na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Odvolací súd konštatuje, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli zistené a preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie.

14. K argumentácii matky týkajúcej sa nepreskúmateľnosti a arbitrárnosti rozsudku je potrebné uviesť, že podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj IV. ÚS 252/2004, I. ÚS 50/2004, II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003). Za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. Stručne možno zhrnúť, že odlišný názor účastníka konania vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku súdu nečiní rozsudok nepreskúmateľným ani nezákonným, ako sa mylne domnieva matka v podanom odvolaní.

15. Z obsahu odvolania matky vyplýva, že namieta nedostatočne zistený skutočný stav súdom prvej inštancie. K uvedenému odvolací súd poznamenáva, že ani pri rešpektovaní vyšetrovacej zásady súd nemusí vykonať všetky účastníkom navrhnuté dôkazy, pretože výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je výlučne na súde aj s poukazom na článok 10 ods. 1 a 2 Základných princípov CMP, z ktorého vyplýva, že dôkazy a tvrdenia účastníkov hodnotí súd podľa vlastnej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, pričom žiaden dôkaz nemá predpísanú silu. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc súdu posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné, a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie

(I. ÚS 52/2003). Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie ohľadne nevykonania znaleckého dokazovania, vzhľadom na doterajší priebeh a hospodárnosť konania, pričom matka ani v odvolaní neuviedla žiadne iné argumenty než tie, na ktoré poukazyvala v priebehu konania. Uvedené dokazovanie by aj podľa názoru odvolacieho súdu neprinieslo žiadne nové výsledky vzhľadom na už ustálený skutočný stav vo veci zistený výsluchom účastníkov, správami kolízneho opatrovníka, ktorý opakovane zisťoval pomery v rodine maloletého dieťaťa, a ktoré vyplynuli z celkového správania sa účastníkov konania v priebehu súdneho konania, vrátane ich vyjadrení a podaní k veci samej. Podstatou znaleckého dokazovania ustanovením znalca z odboru psychológie je poskytovanie odpovedí na odborné otázky v sporných prípadoch v konaniach vo veciach starostlivosti súdu o maloletých, styku s maloletým, posudzuje indikáciu právnych opatrení v prospech detí, úpravy rodičovských práv a povinností, vyživovacej povinnosti, posudzuje spôsobilosť rodičov vykonávať rodičovské práva a povinnosti. Z matkou podaných návrhov, ktoré produkovala aj v odvolacom konaní, je zrejmé, že usiluje o znalecký posudok, vyjadrenie znalca, eventuálne odborné stanovisko, ktoré by obsahovalo konkrétnu úpravu práv a povinností rodičov vo vzťahu k maloletému dieťaťu, a to v súlade s jej názorom o vhodnosti rozsahu styku otca s dieťaťom podľa jej predstáv. V tomto smere je však potrebné uviesť, že znalci a ani inému odborníkovi zásadne nepatrí právo vyjadrovať sa k prejednávanej veci, ani navrhovať konkrétnu úpravu rodičovských práv a povinností, pričom pokiaľ sú závery znalca alebo odborné stanoviská formulované tak, že priamo odpovedajú na to, o čom má rozhodnúť súd, prekračujú tak rámec odborného posúdenia. Na takéto závery súd nie je povinný prihliadať, pretože zasahujú do jeho rozhodovacej právomoci, či už v rámci hodnotenia dôkazov, alebo rozhodnutia vo veci samej. Uvedený záver je možné prijať aj vo vzťahu k predloženým lekárskeým správam na ktoré súd prvej inštancie dostatočne prihliadal pri stanovení rozsahu úpravy styku otca s dieťaťom.

16. K namietanému odvolaciemu dôvodu, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, je potrebné uviesť, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetko dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 CSP) a vyhodnotenie uvedie v odôvodnení rozsudku. Voľné hodnotenie dôkazov neznamená ľubovôľu. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, teda relevancie vo vzťahu k zisťovaným skutočnostiam, zákonnosti z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania a z hľadiska pravdivosti, teda hodnovernosti jeho zdroja. Následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Súd k nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov môže v zásade dôjsť len nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, prípadne porušením pravidiel formálnej logiky. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie primerane rozumným a v okolnostiach veci postačujúcim spôsobom reflektoval na účastníkmi prezentované tvrdenia, ich úsudky a nimi predostretý skutkový stav, ku ktorým v primerane podrobnej svojej argumentácii zdôvodnil svoje úvahy opierajúc sa o skutkové zistenia plynúce z vykonaného dokazovania a z nich odvodené právne závery, ku ktorým zaujal právne stanovisko. Napokon odvolací súd dodáva, že matka síce uviedla odvolacie dôvody, avšak tieto bližšie nekonkretizovala a neuviedla argumentáciu, s ktorou by bolo nevyhnutné osobitne sa vysporiadať.

17. Odvolací súd sa stotožnil s určením rozsahu výživného pre maloleté dieťa (výrok III.), ktorý zodpovedá zákonným kritériám určovania výživného vyplývajúcim zo zákonných ustanovení citovaných v napadnutom rozsudku. Vo vzťahu k odvolacej argumentácii matky odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že zákonnými kritériami určovania rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov k deťom sú na jednej strane odôvodnené potreby toho ktorého dieťaťa, ako aj možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov. Rodičia sa takto plnia vyživovaciu povinnosť k deťom, a teda uspokojujú ich odôvodnené potreby nie v rovnakom rozsahu, ale pomerne v rozsahu zodpovedajúcom možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom toho ktorého z rodičov, ako aj pomeru rodičov na zabezpečovaní osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. Výživné má byť určené tak, aby rodič zabezpečujúci osobnú starostlivosť o dieťa po zohľadnení jeho vyživovacej povinnosti a osobnej starostlivosti o dieťa mohol z tohto výživného uspokojovať odôvodnené potreby dieťaťa. Rodičovi, ktorému nebolo dieťa zverené do osobnej starostlivosti takto nevzniká žiadna povinnosť prispievať nad rámec stanoveného výživného. Na plnenia počas styku sa neprihliada. Nepravidelné platby ako napríklad nákup zdravotným pomôck, zdravotných vyšetrení a podobne sa hradia z naakumulovaných prostriedkov z pravidelných mesačných príspevkov výživného. Pokiaľ ide o odôvodnené potreby detí, sú nimi nielen náklady na výživu vo vlastnom zmysle slova, teda zabezpečenie stravy, ale aj hmotné potreby ako je šatstvo, bielizeň, náklady na bývanie, potreby súvisiace s rozširovaním a prehľbovaním vzdelania detí, rozvojom ich záujmov, prípravou na budúce povolanie, kultúrne, športové a rekreačné potreby, pričom miera týchto potrieb je odstupňovaná a závisí predovšetkým od veku každého dieťaťa a jeho zdravotného stavu, pričom ak

to možnosti a schopnosti rodičov dovoľujú, má výživné zabezpečovať primeraný podiel na výhodách, ktoré dovoľujú možnosti rodičov. Odôvodnené potreby detí v rovnakom veku a na rovnakom stupni školskej dochádzky či predškolskej dochádzky sú spravidla rovnaké, pokiaľ nie sú v určitom konkrétnom prípade zvýšené v dôsledku zhoršeného zdravotného stavu, finančne náročnej záujmovej alebo športovej činnosti, prípadne ak rozumové schopnosti dieťaťa odôvodňujú nadštandardné vzdelávanie, to znamená, že bežné potreby dieťaťa nevybočujú cez rámec potrieb iných detí v tomto veku a na rovnakom stupni školskej, resp. predškolskej dochádzky, je možné považovať za všeobecne známu skutočnosť a nie je potrebné ich osobitne dokazovať.

18. Matka svoju odvoláciu argumentáciu proti výroku o určení výživného založila na tom podklade, že je v možnostiach a schopnostiach otca plniť si vyživovaciu povinnosť v nepomerne vyššej sume a taktiež, že zabezpečuje všestrannú osobnú starostlivosť o maloleté dieťa s poukazom na zdravotný stav dieťaťa. Matka v tomto prejednávanom prípade prezentovala zvýšený rozsah potrieb maloletého dieťaťa a to pokiaľ ide o náklady súvisiace so zhoršeným zdravotným stavom maloletého dieťaťa a potrebou vyšetrení, či terapií. Na uvedené náklady však súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu prihliadol pri určení vyživovacej povinnosti, čo vyplýva z odôvodnenia jeho rozhodnutia (bod 38.). Vychádzajúc z okolností zistených vykonaným dokazovaním odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že otec sa podieľa na uspokojovaní potrieb maloletej aj osobnou starostlivosťou vzhľadom na jeho styk s maloletou upravený napadnutým rozsudkom a je zrejmé, že jeho podiel na osobnej starostlivosti o maloletú bude aj do budúcnosti rozšírený (teda vo zvýšenej miere), čo je okolnosť, na ktorú je potrebné pri určení výživného prihliadnuť. V kontexte uvedeného dospel odvolací súd k totožnému záveru ako súd prvej inštancie, že výživné v rozsahu 220 Eur mesačne od 2.6.2020 do 31.8.2020 a 280 Eur mesačne od 1.9.2020 do budúcnosti zodpovedá jednak odôvodneným potrebám maloletej, ako aj možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom oboch rodičov. Pri určení výživného zároveň bolo dostatočne zohľadnené aj to, že otec býva vo Veľkej Británii, kde sú výdavky na uspokojovanie základných potrieb omnoho vyššie ako na Slovensku, pretože v opačnom prípade by jeho príjem opodstatňoval iné rozhodnutie o výživnom. V konečnom dôsledku matka v konaní nepreukázala žiadne nadštandardné potreby dieťaťa, ktoré by odôvodňovali určenie vyššieho výživného. V ďalšom pokiaľ matka poukazuje na percentuálne určenie výšky vyživovacej povinnosti je potrebné dodať, že žiaden účinný zákon Slovenskej republiky neupravuje určenie vyživovacej povinnosti percentuálne v závislosti od výšky príjmu povinného rodiča (okrem minimálneho výživného). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine považuje plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom za ich zákonnú a prvoradú povinnosť, preto každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Zjednodušene povedané, pokiaľ rodič plánuje zmenu zamestnania či zdroja obživy, zmenu bydliska alebo počtu vyživovacích povinností, musí mať na zreteli vždy už existujúce vyživovacie povinnosti tak, aby ich plnenie žiadnym spôsobom neohrozil. Záverom odvolací súd dodáva, že určenie výživného na spotrebné náklady dieťaťa nie je bezhraničné a ako už prezentoval vyššie, výživné v stanovenom rozsahu je dostatočne vysoké na to, aby maloletému dieťaťu vo veku piatich rokov zabezpečilo primeranú životnú úroveň po zohľadnení platu a životnej úrovni otca.

19. Pri posudzovaní splatnosti dlžného výživného (výrok IV.) odvolací súd zohľadnil výšku dlžného výživného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného tak, aby nebol zaplatením dlžného výživného ohrozený riadny výkon jeho vyživovacej povinnosti a zároveň spôsob zaplatenia dlžného výživného nebol nad prípustnú mieru na škodu oprávnenej. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na ust. § 232 ods. 3 CSP, z ktorého vyplýva, že zákonnou lehotou na plnenie sú 3 dni, ktoré plynú od právoplatnosti rozsudku. Súd pri rozhodovaní o umožnení plnenia v dlhšej ako zákonnej trojdňovej lehote, resp. povolení splácať dlh v splátkach, musí prioritne zohľadniť, či povolenie takejto výhody je vhodné so zreteľom na pomery toho, komu sa povinnosť plnenia ukladá, na výšku prisúdeného nároku, ako aj na to, či povolenie takejto výhody nebude mať ťaživý dopad na oprávnenej, prípadne či je možné od neho spravodlivo žiadať strpenie plnenia v splátkach alebo v dlhšej ako zákonnej lehote. Zvláštnu pozornosť je potrebné vždy venovať povoleniu výhody splátok alebo dlhšej splatnosti v konaniach týkajúcich sa výživného, a to predovšetkým výživného pre dieťa, ktoré nie je schopné samo sa živiť, ktoré je okrem iného prednostnou pohľadávkou so zreteľom na naliehavosť potreby, ktorej výživné slúži. Súd prvej inštancie postupoval pri rozhodovaní o splatnosti dlžného výživného zjavne v intenciách vyššie uvedeného, keď povinnému uložil zaplatiť dlžné výživné do 30 dní, s ohľadom na celkovú výšku dlžného výživného, ako aj na príjmové a majetkové pomery matky maloletej. Vzhľadom na vyššie uvedené preto odvolací súd nepovažoval odvolacie námietky matky ohľadom splatnosti dlžného

výživného za dôvodné. Odvolací súd sa takto stotožnil výrokom aj o výške dlžného výživného, ktorý je vecne správny a zákonný a nakoľko matka voči výške žiadne odvolacie argumenty nevzniesla, odvolací súd nepovažoval za potrebné sa ňou bližšie zaoberať, poukazujúc na odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, s ktorým sa v plnosti stotožňuje.

20. Na zdôraznenie správnosti rozsudku v napadnutom výroku o úprave styku otca s maloletou (výrok V.), odvolací súd považuje za potrebné dodať, že právna úprava rodičovských práv a povinností vyplývajúca jednak zo Zákona o rodine, ako aj z Dohovoru o právach dieťaťa, je koncipovaná na rovnoprávnom postavení oboch rodičov (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine), čomu korešponduje právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov s vylúčením akýchkoľvek nezákonných zásahov (čl. 7, 8 Dohovoru o právach dieťaťa). V zmysle čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, prvoradým hľadiskom pri akejkolvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi, musí byť záujem dieťaťa. Pre akékoľvek rozhodnutie súdu o úprave rodičovských práv a povinností je teda podstatným posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú ale o právne posúdenie veci a záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia, teda s ich predstavou o výkone rodičovských práv a povinností. Najlepší záujem maloletého dieťaťa je potrebné posudzovať individuálne s ohľadom na špecifickú situáciu, v ktorej sa konkrétne dieťa nachádza, čo nepochybne vyplýva i z čl. 5 Základných zásad Zákona o rodine, ktorý stanovuje kritériá pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa, ktorými sú zohľadnenie najmä úrovne starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa ako aj bezpečia a stability prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, ochrany dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom alebo zdravotným postihnutím dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa, zásahmi do jeho dôstojnosti a zásahmi do jeho duševnej, telesnej a citovej integrity osobou, ktorá je dieťaťu blízkou, podmienok na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, názorov dieťaťa a jeho možného vystaveniu konfliktu lojality a následnému pocitu viny, podmienok na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvoma rodičmi, súrodencami a inými blízkymi osobami, využitia možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

21. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie sa vysporiadal s námietkami matky uplatnenými v odvolaní, ktoré tvorili jej obranu už v priebehu konania pred súdom prvej inštancie a matka ani v odvolaní neuviedla žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie o úprave styku s maloletým dieťaťom. Z obsahu spisu vyplýva skutočnosť, že otec sa s maloletým dieťaťom stretáva výlučne keď za ním pricestuje na územie Slovenskej republiky (otec je občanom Veľkej Británie). Pozornosti odvolacieho súdu neunikla skutočnosť, že pokiaľ otec mal záujem s maloletou stráviť prázdniny mimo územia Slovenskej republiky, bol nútený podať návrh na nariadenie neodkladného opatrenia. Až po jeho nariadení matka umožnila otcovi styk s maloletým dieťaťom. K námietke matky týkajúcej sa stanoveného rozsahu styku, je potrebné dodať, že budovanie vzťahu medzi rodičom a dieťaťom musí byť nenásilné tak, aby dieťa postupne nadobudlo dôveru v rodiča, s ktorým nie je v každodennom kontakte. Odvolací súd musí konštatovať, že matka v konaní ničím nepreukázala relevantné dôvody, ktoré by mali viesť k obmedzeniu plnohodnotného a pravidelného styku otca s maloletým v stanovenom rozsahu s prihliadnutím na špecifickú okolnosť, že otec musí za dieťaťom pricestovať. Na uvedenom nič nemení ani fakt, že matka opakovane poukazuje na zdravotný stav maloletého dieťaťa, pretože uvedená okolnosť bola zohľadnená v rámci stanoveného rozsahu styku. Odvolací súd zdôrazňuje, že nie je prípustné, aby súd založil svoje rozhodnutie na základe subjektívnych predstáv matky o tom, ako by mal styk podľa nej prebiehať, pričom z obsahu preskúmaného spisu je nepochybné, že otec s maloletým dieťaťom nebol v plnohodnotnom kontakte. K odvolacej argumentácii matky, že len ňou navrhnutý styk otca s maloletým dieťaťom počas namietaného obdobia odráža skutočný záujem maloletého dieťaťa s poukazom na zdravotný stav alebo diagnózu maloletého dieťaťa, odvolací súd poznamenáva, že z obsahu preskúmaného spisu okolnosti vylučujúce styk otca s maloletým dieťaťom práve s ohľadom na zdravotný stav maloletého dieťaťa neboli preukázané. Odvolací súd nespochybňuje starostlivosť matky o maloleté dieťa avšak dodáva, že aj otcovi by mala umožniť podieľať sa na starostlivosti z dôvodu nadobudnutia rodičovských zručností. Pokiaľ matka neumožní otcovi plnohodnotný kontakt s dieťaťom je nepochybné, že tieto ani nemôže nadobudnúť. V tomto smere je odvolacia argumentácia matky nedôvodná, pretože ak apeluje na otca, aby bol ústretovejší vo vzťahu k potrebám dieťaťa, rovnako je možné očakávať aj od nej takúto ústretovosť, keďže dieťa pri svojom raste potrebuje aj otca. Taktiež je potrebné matke pripomenúť, že to bol práve otec, ktorý súhlasil s vystávaním maloletého

dieťaťa z Veľkej Británie na Slovensko, pričom súhlasila s podmienkami vysťahovania, ktoré napokon sama nedodržiava, odvolávajú sa na najlepší záujem dieťaťa. Najlepším záujmom dieťaťa je, aby malo rovnocenný a rovnoprávny kontakt s oboma rodičmi prípadne blízkou rodinou, t.j. otcom a jeho rodinou. Uvedené za podmienok, že otec býva v zahraničí je náročné zabezpečiť, preto matka musí zobrať do úvahy aj tieto okolnosti. V tomto smere je preto jej odvolacia argumentácia o nutnosti použitia leteckej dopravy nedôvodná, nakoľko si musela byť vedomá, že pri realizácii pravidelného kontaktu otca s dieťaťom je zjavne nevyhnutná. V prípade, že by maloletá nemala pravidelný kontakt s otcom a nedochádzalo by k upevňovaniu ich vzájomného vzťahu, je nepravdepodobné, že by sa situácia v budúcnosti zmenila. Napokon uvedená úprava nebráni tomu, aby maloletá aj počas styku od 30.10. do 3.11. a od 1.5. do 8.5. nemohla vykonávať aktivity, na ktoré matka poukazuje v odvolaní. K odvolacej argumentácii matky ohľadom začiatku styku otca s dieťaťom v priebehu víkendov od piatka od 14,00 hod., odvolací súd uvádza, že úprava styku otca s maloletým dieťaťom počas bežného roka každý šiesty týždeň od 14,00 hod. zodpovedá veku maloletého dieťaťa navštevujúce predprimárne a následne primárne vzdelávanie po zohľadnení okolností, že otec nemôže byť v kontakte s maloletým dieťaťom v štandardnom rozsahu tak, ako by tomu bolo v prípade jeho bydliska na území Slovenskej republiky. Odvolací súd opäť na tomto mieste poukazuje na skutočnosť, že otec a maloleté dieťa bývajú v rozdielnych štátoch, a teda realizácia styku mimo stanovené obdobie nie je realizovateľná vzhľadom na postoj matky. Napokon súd prvej inštancie zobral do úvahy aj okolnosť spočívajúcu v zdravotnom stave maloletého dieťaťa, keď styk otca s maloletým dieťaťom počas letných prázdnin upravil v rozsahu 14 dní, a teda zobral do úvahy aj matkou namietané okolnosti. V obdobnom rozsahu sú upravené aj jarné prázdniny, veľkonočné sviatky, vianočné sviatky, striedanie u matky a otca, pričom obaja rodičia majú takto zabezpečený kontakt s dieťaťom. Z obsahu spisu je zrejmé, že kontakt otca s maloletým dieťaťom nebol pravidelne realizovaný a jednoznačne nemožno hovoriť o zlom vzťahu medzi otcom a maloletou, ale o dlhodobom konflikte vzťahu medzi rodičmi navzájom. V danom prípade ide o špecifický prípad, kedy súd prvej inštancie musel zobrať do úvahy okolnosť, že otec je cudzinec a uvedenému prispôbiť aj rozsah styku s maloletým dieťaťom, preto v žiadnom prípade nemožno hovoriť o ohrození záujmov maloletého dieťaťa, tak ako sa mylne domnieva matka. K námietke matky, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je jednostranné a favorizujúce otca, odvolací súd podotýka, že v konaniach vo veciach maloletých detí súd koná a rozhoduje jedine v prospech a v najlepšom záujme dieťaťa. Je potrebné zdôrazniť, že v konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem detí, ktorý nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia a styku s deťmi. Preto skutočnosť, že rozhodnutie súdu nekorešponduje s názorom matky a jej predstavami o úprave výkonu rodičovských práv a povinností, t.j. úprave styku, neznamena, že súd koná v prospech otca alebo ho nejakým spôsobom zvýhodňuje. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že každý rodič má určitú ideálnu predstavu o tom, čo je pre jeho dieťa vhodné a čo nie, avšak základom rodičovskej zrelosti je schopnosť akceptovať aj druhého rodiča pri výchove maloletého dieťaťa, s čím súvisí aj prijatie jeho výchovných postupov, ktoré len tým, že sú odlišné neznamenajú žiadne ohrozenie dieťaťa.

22. Vo vzťahu k odvolaním matky napadnutom výroku súdu prvej inštancie o nepriamom styku otca s maloletou a ich komunikácie prostredníctvom videohovorov (výrok VII.), odvolací súd dospel k záveru o správnosti tohto výroku z vecného aj právneho hľadiska. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní postupoval správne, keď vychádzal predovšetkým z najlepšieho záujmu maloletej, jej vzťahu s otcom, veku, ako aj vzdialenosti bydlísk rodičov. Odvolací súd považuje takto určený rozsah styku otca s maloletou, vrátane ich kontaktu prostredníctvom informačných technológií za optimálny, zabezpečujúci primeraný podiel otca na výchove maloletej a budovanie si ich vzájomných citových väzieb. Pokiaľ matka poukazovala na vek maloletého dieťaťa a nemožnosť s ním viesť videohovory, odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že práve vzdialenosť bydlísk a vek maloletého dieťaťa je dôvodom, prečo bol kontakt otca s maloletou určený práve v takomto rozsahu. V tejto súvislosti odvolací súd upozorňuje na skutočnosť, že v dôsledku dlhodobého odlúčenia maloletej od otca a výrazne obmedzenej možnosti ich vzájomného kontaktu oproti času, keď žili vo Veľkej Británii, mohlo medzi nimi prirodzene dôjsť k určitej miere odcudzenia, pričom k jeho prekonaniu a k opätovnému budovaniu blízkeho vzťahu otca s maloletou môže zásadne prispieť práve ich pravidelný kontakt. Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že otec pri svojich stretnutiach s maloletou rešpektuje jej názor, pričom z obsahu preskúmaného spisu nevyplýva, že by to bol otec, ktorý by zabúdal na potreby maloletého dieťaťa.

23. Záverom odvolací súd dodáva, že obaja rodičia si musia uvedomiť, že porozumenie a ich vzájomná spolupráca je vždy dôležitým faktorom pre úspešnú výchovu ich maloletého dieťaťa. Spolupôsobenie

druhého rodiča na výchove maloletého dieťaťa je dôležité, pričom nemožno zabudnúť na potrebu udržiavania vzťahu medzi rodičom a maloletým dieťaťom v zmysle chápania ho ako vzoru a autority, ktorý s rastúcim vekom dieťaťa bude nadobúdať širšie rozmery. Odvolací súd si uvedomuje, že ani takáto úprava styku nemôže individuálne postihnúť každú situáciu, ktorá v živote maloletého dieťaťa nastane. Stanovená úprava uskutočnená súdnym rozhodnutím neznamená, že rodičia si nebudú môcť vyriešiť konkrétnu situáciu súvisiacu so stykom otca s maloletým dieťaťom nad súdom určený rozsah, čo znamená, že styk sa môže realizovať aj v širšom rozsahu, ako je garantovaný týmto súdnym rozhodnutím.

24. Odvolací súd vo vzťahu k odvolacej argumentácii matky k napadnutému výroku, ktorým jej bola uložená informačná povinnosť (výrok VI.) uvádza, že komunikácia medzi rodičmi neprebíha v dostatočnom rozsahu. S prihliadnutím aj na vzájomné vzťahy medzi rodičmi maloletého dieťaťa je rozhodnutie súdu prvej inštancie o uložení informačnej povinnosti matke dôvodné. Odvolací súd dopĺňa, že otec bude mať kompletne informácie o maloleťom dieťati pravidelne na týždennej báze aj z dôvodu, že nemôže byť s dieťaťom v pravidelnom kontakte v priebehu mesiaca. Samozrejme, pokiaľ si to budú okolnosti vyžadovať, nič nebráni rodičom, aby sa navzájom informovali. Taktiež považuje za potrebné uviesť, že zverením dieťaťa do starostlivosti jedného z rodičov nezanikajú práva a povinnosti druhého rodiča, teda ani právo na informácie o svojom maloleťom dieťati, pokiaľ jeden z rodičov nie je rozhodnutím súdu obmedzený v rodičovských právach alebo úplne pozbavený rodičovských práv, je oprávnený od akejkoľvek inštitúcie žiadať informácie o svojom maloleťom dieťati (zdravotnícke zariadenie, škôlka, škola a podobne). Námietať matky, že súd uveril tvrdeniam otca, nie je dôvodná a to s poukazom aj na ust. § 24 ods. 5 Zákona o rodine, kedy rodič, ktorému nebolo maloleťé dieťa zverené do osobnej starostlivosti, môže sa práva na pravidelné informovanie o maloleťom dieťati domáhať na súde. Taktiež táto uložená povinnosť matke maloletého dieťaťa pomôže predchádzať zbytočným konfliktom medzi rodičmi.

25. Pretože súd prvej inštancie vo veci správne a zákonne rozhodol, pričom matka vo svojom odvolaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok iné rozhodnutie o úprave výživného, dlžnom výživnom, úprave styku, nepriamom styku prostredníctvom informačných technológií a uloženia informačnej povinnosti matke, odvolací súd rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP v napadnutých výrokoch ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa stotožnil s jeho odôvodením, pričom skonštatoval správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia a doplnil na zdôraznenie jeho správnosti ďalšie dôvody.

26. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).